

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Palancica Victor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Romaliischi Dmitri Xxxxx, născut la xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 06.02.2019-14.03.2019
2. instanța de apel: 20.03.2020-08.12.2020
3. instanța de recurs: 10.02.2021 - 17.03.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 14.03.2019, cauza fiind examinată în procedură simplificată, în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, Romaliischi Dmitri Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217 alin. (2) din Codul penal, la 5 (cinci) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 85 din Codul penal, la pedeapsa aplicată prin sentință, s-a adăugat parțial, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 04.06.2018, stabilindu-i lui Romaliischi Dmitri pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 4 (patru) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a respins cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată în sensul enunțat, instanța de fond a constatat că Romaliischi Dmitri, la o dată necunoscută și în circumstanțe necunoscute organului de urmărire penală, a intrat în posesia ilegală a produsului etnobotanic - MDMB (N)-2201, pe care l-a păstrat asupra sa, iar la 20.10.2018 aproximativ ora 18:01 min., în rezultatul consumării produsului etnobotanic - MDMB (N)-2201, a fost observat de către Ionel Mihai în ograda blocului locativ

amplasat în mun. Chișinău, str. Xxxxx, în stare inconștientă la sol, care a solicitat intervenția colaboratorilor de poliție.

În cadrul efectuării cercetării la fața locului de către echipajul de poliție BPRO cu nr. MAI-1137, asupra lui Romaliischi Dmitri a fost depistat un pachetel confecționat din hârtie de culoare albă, în interiorul căruia se afla o substanță vegetală uscată și mărunțită de culoare gălbuie, cu un miros specific, care conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-4915 din 10.12.2018, reprezintă produs etnobotanic care conține cannabinoidul sintetic MDMB(N)-2201, cantitatea produsului etnobotanic care conține cannabinoidul sintetic MDMB(N)-2201, constituie 0,16 gr. masă uscată și mărunțită, iar în Hotărârea Guvernului al Republicii Moldova nr. 1088 din 05 octombrie 2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului nu este inclus.

Conform avizului parvenit de la I.M.S.P Dispensarul Republican de Narcologic al Ministerului Sănătății cu nr. 01-12/632 din 18.04.2017, subsuata MDMB(N)-2201 constituie analogul substanței stupefiante AB-PINACA-CHM, care este inclusă în "Tabelul 1. Substanțele stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicale", iar potrivit pct. 187, al Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.02.2006 cu privire la Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, AB-PINACA-CHM cantitatea de la 0,01-0,25 gr., constituie proporții mari.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Romaliischi Dmitri a comis infracțiunea prevăzută la art. 217 alin. (2) Cod penal, adică *circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau a analoagelor lor, manifestată prin păstrarea etnobotanicelor săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a invocat dezacordul cu soluția instanței de fond, în partea cheltuielilor de judecată.

În motivarea apelului, partea acuzării a indicat că, instanța de judecată neîntemeiat a dispus trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului, întrucât în cadrul examinării cauzei penale date, nu au fost stabilite temeiuri din care să rezulte că nu este rațional de a încasa cheltuielile judiciare de la condamnat.

Cu trimitere la prevederile art. 227, art. 228 alin. (3) și art.229 alin. (1)-(3) Cod de procedură penală, susține că legea procesual-penală stabilește cazuri concrete când condamnatul poate fi eliberat de plata cheltuielilor judiciare, însă instanța de judecată nu a luat în considerație prevederile legale citate și neîntemeiat a trecut cheltuielile judiciare în contul statului.

A precizat că în cadrul cercetării judecătorești, s-a stabilit că Romaliischi Dmitri este celibatar, este angajat în câmpul muncii (neoficial), locuiește cu părinții, nu are persoane la întreținere și a declarat personal în cadrul audierii în calitate de inculpat, că va achita benevol suma de 1680 lei.

În aceste circumstanțe, a considerat că achitarea cheltuielilor judiciare de către condamnat în sumă de 1680 lei nu va influența substanțial asupra situației materiale a acestuia.

Afirma că formarea unei practici greșite când cheltuielile judiciare se încasează din contul statului, în condițiile în care legea procesual-penală prevede că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat, reprezintă o încălcare gravă a legii. Disponerea suportării cheltuielilor judiciare din contul statului, trebuie să fie cel puțin motivată prin existența excepțiilor prevăzute de lege și anume, în caz de insolvabilitate sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea ei.

Pe când, la caz, instanța de judecată s-a limitat numai la expunerea normelor legale, indicând în final că cheltuielile revendicate sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar, ignorând prevederile art. 227-229 din Codul de procedură penală.

A subliniat că instanța nu a argumentat din care motive inculpatul nu are posibilitate să achite cheltuielile judiciare și nu a motivat din care motiv statul și societatea urmează să suporte cheltuielile în legătură cu restabilirea echității în urma săvârșirii de către Romaliischi Dmitri a infracțiunii de care este invinuit.

A relatat că în acest mod, se creează situația în care persoana care nu respectă normele legale stabilite în societate, săvârșește infracțiunea, iar statul și societatea, fiind impuși să sancționeze fapta comisă, cheltuind astfel resurse materiale, sunt nevoite să suporte cheltuieli în defavoarea altor membrii societății care duc un mod de viață legal și care respectă normele stabilite.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2020, a fost admis apelul procurorului, fiind casată parțial sentința, doar în partea cheltuielilor de judecată și pronunță în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încasat de la Romaliischi Dmitri, în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea constatării tehnico-științifică nr.34/12/1-R-4915 din 10.12.2018 - suma de 1680 (una mie șase sute optzeci) lei. Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că examinând probatorul, a considerat dovedită indubitabil vina inculpatului Romaliischi Dmitri privind comiterea infracțiunii care i se încredinează.

Instanța de apel a reținut, că sentința se contestă în partea cheltuielilor de judecată, temei pentru a interveni în sentință din oficiu cu privire la încadrarea juridică, conform art. 409 alin.(2) Cod procedură penală, lipsește.

Cu referire la argumentele apelantului expuse în pct. 3 din prezenta decizie, instanța de apel a reținut că, în conformitate cu prevederile art. 227 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Aliniatul (3) al aceleiași norme, statuează că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Norma de drept citată supra, este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Conform art. 227, 229, 145 Cod de procedură penală, instanța de apel a atras atenție asupra faptului că norma juridică respectivă urmează a fi interpretată ținând cont de modificările operate prin Legea nr.316 din 22 decembrie 2017, în vigoare 09 februarie 2018. Prin Legea respectivă, a fost exclus art.143 alin. (2) Codul de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Prin urmare, voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor. Astfel, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte excepția, dar nu regulă.

La caz, instanța de apel a notat că nu se atestă nici una dintre excepțiile stabilite la art.229 alin. (2) Cod de procedură penală, ce ar condiționa eliberarea condamnatului de la plata cheltuielilor judiciare, în condițiile în care cheltuielile judiciare în mărime de 1680 lei au fost condiționate de necesitatea efectuării constatării tehnico-științifică din 10.12.2018.

Totodată, instanța de apel a reținut că, inculpatului nu a invocat faptul că nu dispune de mijloacele necesare în vederea compensării cheltuielilor judiciare în mărime de 1680 lei - suportate de stat în vederea efectuării constatării tehnico-științifică din 10.12.2018 și nu s-a constatat că acesta are la întreținere persoane, astfel încât situația materială a acestora să fie influențată substanțial.

În concluzia celor expuse, instanța de apel a conchis că în speță, prima instanță nejustificat a respins cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul lui Romaliischi Dmitri, or, la caz nu se atestă nici una dintre excepțiile statuate la art.229 Cod de procedură penală, care ar condiționa eliberarea condamnatului de la plata cheltuielilor de judecată.

În consecința celor sus elucidate și totodată luând în considerare, instanța de apel a ajuns la concluzia de a admite apelul declarat de acuzatorul de stat, cu dispunerea încasării de la Romaliischi Dmitri a cheltuielilor de judecată în mărime de 1680 lei.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Palancica V. în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului invocă:

- în prezenta cauză penală, ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării;

- în cazurile când expres a fost dispusă de organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat;

- instanța de apel a menționat ca cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal, se trec în contul inculpatului, or, acestea sunt cheltuieli suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate;

- dispunerea unei expertize judiciare constituie o obligație procesuală a procurorului (organului de urmărire penală), în faza de urmărire penală, dacă circumstanțele cauzei o justifică. Expertiza urmează a fi dispusă și în favoarea învinutului pentru a respecta drepturile procesuale ale acestuia, inclusiv principiul egalității armelor;

- în cazul unei omisiuni a procurorului (organului de urmărire penală) de a respecta o asemenea obligație, persoanele interesate pot utiliza instrumentele procesuale prevăzute în instituția controlului judiciar al procedurii prejudiciare. Părțile interesate pot solicita efectuarea unei expertize judiciare la judecarea cauzei în prima instanță sau în instanța de apel, în mod firesc, în toate cazurile, cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor sunt suportate de la bugetul de stat...”;

- consideră justificat de a casa această decizie în partea încasării cheltuielilor judiciare și de a pronunța, în această parte, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a respins demersul procurorului de a încasa de la Romaliischi Dmitri în contul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1680 lei, trecând aceste cheltuieli judiciare în sumă de 1680 lei în contul cheltuielilor din bugetul de stat.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept, just ajungând la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată și că plata cheltuielilor judiciare, pentru efectuarea expertizei, urmează a fi trecută în contul inculpatului.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din criticele expuse de către avocatul Palancica V. în numele inculpatului, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel, în exclusivitate din considerentul că, a casat parțial sentința, în partea ce se referă la cheltuielile de judecată, și pronunțat, în această parte, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încasat de la Romaliischi D. în beneficiul statului suma de 1680 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest sentința a fost menținută.

Contrar celor invocate de recurent, Colegiul penal consideră ca nefondate criticile avocatului Palancica V. în numele inculpatului, referitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, invocată de recurent și prevăzută la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că, nemotivat au fost încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului.

Așadar, în privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra cărora această instanță s-a expus întemeiat, respectiv nu există raționamente ca instanța de recurs să se îndepărteze de la concluziile la care a ajuns instanța ierarhic inferioară.

Dispozițiile art. 227 alin. (1), (2) pct. 5) Cod de procedură penală, stipulează că cheltuieli judiciare sînt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Instanța de recurs reține că, în prezenta cauză penală, a fost dispusă efectuarea acțiunilor procesuale, fiind întocmită constatarea tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-4915 din 10 decembrie 2018, pentru care a fost achitată suma de 1680 lei.

În conformitate cu prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci cînd aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Totodată, art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, stipulează că instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Deci, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal constată că, această instanță a dispus casarea parțială a acesteia, în partea care se referă la cheltuielile de judecată și a pronunțat în această parte, o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încasat de la Romaliischi D. în beneficiul statului suma de 1680 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest sentința a fost menținută, motivându-și soluția.

Astfel, din conținutul recursului, se atestă că recurentul nu aduce argumente sau circumstanțe ce ar putea răsturna soluția instanței de apel, privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, or în ședința de judecată a instanței de apel nu au fost prezentate probe referitor la situația materială precară a inculpatului, sau aflarea persoanelor la întreținerea acestuia.

În urma celor expuse, Colegiul penal atestă că constatarea tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-4915 din 10 decembrie 2018, a fost ordonată și efectuată în cadrul procesului penal, fiind achitată pentru întocmirea acesteia din sumele alocate de stat, astfel, pînă la recunoașterea inculpatului vinovat de comiterea infracțiunii cheltuielile au fost avansate de stat, cheltuieli, care după condamnarea acestuia pot fi recuperate de la condamnat. Astfel, Colegiul penal reține că raportul tehnico-științific nr. 34/12/1-R-4915 din 10 decembrie 2018, fiind efectuat în cadrul cauzei penale în care instanțele de fond au constatat vinovăția lui Romaliischi D. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, instanța de apel, just

la solicitarea procurorului a dispus ca inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, nefiind stabilite careva circumstanțe de eliberare a acestuia de la plata cheltuielilor judiciare, prevăzute la art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal statuează, că la caz instanța de apel a motivat eficient soluția de admitere a solicitării procurorului de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide, că în cauza dată nu au fost admise erorile de drept la care face referire recurentul și nu sânt temeuri de casare a soluției adoptate, fiindcă instanța de apel s-a pronunțat motivat asupra tuturor argumentelor indicate în apel și hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitoare la admiterea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumei de bani menționate mai sus, cu titlu de cheltuieli suportate.

În cele din urmă, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță cazul de casare invocat de către avocatul Palancica V. în numele inculpatului, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Din considerentele expuse, Colegiul penal apreciază, că argumentele invocate de recurent sânt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Palancica Victor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Romaliischi Dmitri Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 17 martie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Toma Nadejda